

५८१५

॥ अथ वैश्यसंख्या ॥

૬૯૧૫

॥ વૈશ્ય સંધ્યા ॥
સટીક અનુક્રમણિકાસમેતા

સંશોધન કરનાર
શાસ્ત્રી. ગોવર્ધનદાસ ધીરજરામજી

તૃતીયાવૃત્તિ પ્રત. ૧૦૦૦ સંવત ૧૯૫૪

વિસનગર
શ્રી વિસનગર બુક્સાન્ડર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.
અમદાવાદ
ધી ગવર્મન્ટ ન્યુબિલી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.

પુસ્તકના સર્વે હક સંશોધન કરનારે સન ૧૯૧૭ ના
૨૫ મા અક્ટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરી ન્યાયિન રાખ્યા છે.

સર્વે વૈશ્યજનોને સૂચના.

આ પુસ્તક ગ્રહણ કરી પ્રથમ વિદ્વાન બ્રાહ્મણ
પાસે બાણીને સારી રીતે સમજવું અને પછી
તેના બતાવ્યા પ્રમાણે નિત્યકર્મ કરવું, એ પ્રમા-
ણે કરવાથી પાઠમાં અશુદ્ધ ન થાય એજ હેતુ.
તથા પરંપરાગત વૈદિક સંસ્કારવાળા વૈશ્યોને
વૈદિક કર્મો કરવાનો અધિકાર કલ્પીયુગમાં થોડા
કાળ સુધી છે. એટલે વર્ણ વિભાગ જ્યાં સુધી
ત્યાં સુધી છે. ઉત્તિષ્ઠ સંસ્કાર થયો છે જેમના
એવા વૈશ્યજનોએ તો વૈદિક કર્મો બ્રાહ્મણ દ્વારા ક-
રવાં અથવા પુરાણ દ્વારા સ્વકર્મ કરવાં એ યુક્ત છે.

પ્રસ્તાવના.

આ વૈશ્ય સંધ્યાના લઘુ પુસ્તકની પ્રથમાવૃત્તિ છપાવે ૧૪ વર્ષ પૂરાં થયાં, તે પછી પાંચ વર્ષે દ્વિતીયાવૃત્તિની બે હજાર નકલો છપાવી હતી. તે દરેક પુસ્તક હાલ અપી જવાથી આ તૃતીયાવૃત્તિ પ્રકટ કીધીછે; આ ટુંક સમયમાં ૪૦૦૦ નકલો જનસમૂહમાં અપી ગઈ; તે અપત આ લઘુ પુસ્તકની આવશ્યકતા જણાવી આપેછે, તેની સાથે આ પુસ્તક લોકપ્રિય કેટલુંછે તે દર્શાવેછે. આ તૃતીયાવૃત્તિમાં કેટલોક સુધારો વધારો કર્યો છે. પ્રથમાવૃત્તિની બે હજાર નકલોનું તથા દ્વિતીયાવૃત્તિની બે હજાર નકલોનું અરચ પૂનાનિવાસી વિસાનાગરવણિક જ્ઞાતિમાં સંભાવિત સદ્ગૃહસ્થ પરમ ધર્મોપકારી શેઠ નાનાભાઈ નરોત્તમદાસના ચીં હરીદાસભાઈ તરફથી પોતાની વૈશ્યજ્ઞાતિના આગકોને સ્વધર્મનું ઉત્તેજન મળે એવા ઉદ્દેશથી અતઃક્રમણુ પૂર્વક પૂર્ણપાઠવામાં આવ્યું હતું આવા પ્રકારની મદદ તથા ઉદ્દારતા માટે તે અમારા સદ્ગૃહસ્થનો હું પ્રીતિપૂર્વક આભાર માનું છું.

આ તૃતીયાવૃત્તિની એક હજાર નકલનું ખરચ, વિસનગરવાસી શેઠ.
અમીચંદ પીતાંબરદાસ ભગવતી તરફથી વૈશ્ય જન તથા ઉછરતા સ્વ-
જ્ઞાતિના બાળકોને જ્ઞાનોપદેશ મળે એવા હેતુથી પૂરું પાડવામાં આ-
વ્યુછે. તેને માટે હું તેમનો સદાનો આભારી છું.
દરેક વૈશ્ય જન આ લઘુ પુસ્તકનો લાભ લે તે માટે આ પુસ્તકનું
કીંમત રાખવામાં આવી નથી.

પ્રેાષ્ટ પદ્મી પૂર્ણિમા {
વિક્રમાર્ક ૧૯૫૪
વિસનગર

લી૦ સંશોધન કરનાર
ગોવર્ધનદાસ ધીરજરામજી શાસ્ત્રી.

॥ श्री कृष्णायनमः ॥ श्री गोपीजनवल्लभायनमः ॥
 अथ वैश्यजनकर्माधिकारार्थं प्रातःसन्ध्यारंभः ॥
 सन्ध्याकर्मप्रवक्ष्यामि नानावेदानुसारतः ॥ वैश्यानां
 कर्मासिद्ध्यर्थं ब्रह्माद्यैः परिकल्पितम् ॥ १ ॥ गंगादि
 तीर्थे वा ग्रहे सम्यक् स्नात्वा धौतवासोयुगं प्रोक्ष्यै-
 कं परिधाया परंपरिबीज्य आसने उपविश्याच्यम्य
 तिलकविध्युक्तप्रकारेण तिलकं कृत्वा आचमनं के-
 शवायनमः नारायणायनमः माधवायनमः ॥ इति
 त्रिराचमनं ॥ गायत्रीमंत्रेण शिखाबंधनं ॥ ततो
 नामस्मरणं ॥ गोविंदायनमः ॥ विष्णवे नमः ॥
 मधुसूदनायनमः ॥ त्रिविक्रमायनमः ॥ ब्राम्णनायनमः
 ॥ श्रीधरायनमः ॥ ऋषिकेशायनमः ॥ पद्मनाभा-
 यनमः ॥ दामोदरायनमः ॥ संकर्षणायनमः ॥

वासुदेवायनमः ॥ प्रद्युम्नयनमः ॥ अनिरुद्धायनमः
॥ पुरुषोत्तमायनमः ॥ अधोक्षजायनमः ॥ नारसिं-
हायनमः ॥ अच्युतायनमः ॥ जनार्दनायनमः ॥ उ-
पेन्द्रायनमः ॥ हरयेनमः ॥ श्री कृष्णायनमः ॥ २१ ॥
इति नामस्मरणं कुर्यात् ॥ अथ मार्ज्जनमंत्रः ॥
अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थांगतोपिवा यःस्मरे-
त्पुंडरीकाक्षं सबाह्याभ्यंतरःशूचिः ॥ पुंडरीकाक्षाय-
नमः ॥ इति मार्ज्जनं ॥ ततः संकल्पः ॥ ममसम-
स्तदुत्थाननिवृत्त्यर्थं प्रातःसंध्योपासनमहंकरिष्ये ॥ इ-
तिसंकल्प्य ॥ ततो आसनमंत्रः ॥ भूतप्रेतपिशाचा-
दि विघ्नकर्तृनिवारणं ॥ भवत्वितिसमुच्चार्य आस-
नं परिकल्पयेत् ॥ इतिमंत्रेण आसनं अंगुष्ठेन स्पृ-
शेत् ॥ ततो मार्ज्जनं ॥ सर्वतीर्थात्मिकाद्यापः पावन्यः

पापनाशकाः ॥ अभिसंमार्जनं कुर्वेत्रिरावृत्यापुनः पु
 नः ॥ इतिमंत्रेण त्रिवारं मार्जनं कुर्यात् ॥ अथक
 रन्यासः गोविंदाय अंगुष्ठाभ्यांनमः ॥ महीधराय
 तर्जनीभ्यांनमः ॥ ऋषिकेशाय मध्यमाभ्यांनमः ॥
 त्रिविक्रमाय अनामिकाभ्यांनमः वासुदेवाय कनि
 ष्ठी काभ्यांनमः माधवाय अल्लकराभ्यांनमः ॥
 अथषडंगन्यासः ॥ गोविंदाय हृदयेऽङ्गुष्ठः ॥ वि
 ब्रहे शिखरेऽङ्गुष्ठः ॥ गोपीवल्लभाय शिखायैवैष्ट
 धीमहि कवचाय ॥ तन्नोकृष्णः नेत्रत्रयाय वैष्ण
 वः ॥ प्रचोदयात् अस्त्राय फट् इतिषडंगं ॥ अथ-
 गायत्रीध्यानं ॥ प्रातःसंध्यां कुमारीं रक्तां रक्तवस्त्रां
 हंसवाहनां ब्रह्मरूपार्कदैवत्यां गायत्रीं ध्यात्वा प्रा
 णायामत्रयं कुर्यात् ॥ तद्यथा ॥ गोविंदाय विब्रहे

गोपीवल्लभाय धीमहि ॥ तन्नोकृष्णः प्रचोदयात् इ-
तित्रिवारं पठित्वा प्राणवायुं समाकृष्येतिपूरकं ॥
पुनस्त्रिवारं वायुं निरुद्ध्येति कुंभकं ॥ पुनस्त्रि-
कृत्वा वामनाशया शनैर्वायुं विसर्जयेत् इति-
रेचकं ॥ एवंप्राणायामं कृत्वा त्रिराचमनं कुर्यात्
॥ तच्चाग्निमलितमंत्रेण ॥ कालवेदि ज्योतिरूपे
कामक्रोधादिनाशके जुहोमि रात्रिजं पापं सूर्यतेजसि
निश्चितं ॥ इति आचमनं कृत्वा पुनर्मार्ज्जनं कुर्या-
त् ॥ सर्व तीर्थात्मिका ह्यापः ॥ इतिमंत्रेण ॥ तथा ॥
भूम्यादिसर्वलोकस्य द्रष्टासाक्षाद्विवाकरः ॥ अभिसं-
मार्ज्जनं कुर्वे तदुद्भुताभिरात्मनः इतिमंत्रद्वयेनमार्ज्ज-
नं ॥ ततो गायत्रीमंत्रेणार्घ्यत्रयं दद्यात् ॥ गोविंदाय-
विद्महे वासुदेवायधीमहि तन्नोकृष्णप्रचोदयात् इत्य-

ध्यतयंदत्वा प्रदक्षिणांकुर्यात् ॥ अयंभानुः परब्रह्मेति
हस्तेजलंगृहीत्वोत्थायप्रदक्षिणां कृत्वा नमस्कारान्
कुर्यात् ॥ प्रातर्मध्यान्हवेलायां त्रिसूत्याऽम्नाय मारुतां
॥ चतुर्विंशद्वर्णरूपां गायत्र्यैव नमो नमः ॥ नमः सवित्रे जग-
देकचक्षुषे जगत्प्रसूतिस्थितिनाशहेतवे ॥ त्रयीमयाय
त्रिगुणात्मधारिणे विरंचिनारायणशंकरात्मने इति रावि-
मंडलस्थायगोपगोपीपरिवृताय श्रीकृष्णाय नमस्कारान्कृ-
त्वा उपस्थानं कुर्यात् ॥ ध्येयः सदा सवितुर्मंडलम-
ध्यवर्ती नारायणः सरसिजासनसन्निविष्टः ॥ वेद्यूर-
वान् मकरकुंडलवान्किरीटी हारी हिरण्मयवपुर्धृतशं-
खचक्रः ॥ १ ॥ शंखचक्रगदापाणे द्वारकानिल-
याच्युत ॥ गोविंदपुंडरीकाक्ष रक्षमां शरणागतं इ-
त्युपस्थानं ॥ अथ जपः ॥ अस्य श्रीकृष्णगायत्रीम-

हामंत्रस्य नारदऋषिः गायत्रीछंदः श्रीकृष्णपरमात्मा-
देवता ॥ ह्रिं श्रीं विद्महे शक्तिः प्रचोदयात् इति
कीलकं मम धर्मार्थं कामनासिद्ध्यर्थं जपे विनियोगः
॥ इति संकल्प्य पूर्ववत् गायत्रीन्यासान् षडंगन्या-
सांश्च विधाय यथाशक्ति गायत्रीं जपित्वा जपानि-
वेदनं कुर्यात् ॥ तत्र संकल्पः ॥ अनेन यथा शक्ति गाय-
त्री जपेन श्रीसूर्यस्वरूपी श्रीगोपीजनवल्लभः प्रीयतां न-
मम इति संकल्पः ॥ ततो दिग्देवताभ्यो नमस्कारान् कुर्यात्
॥ पूर्ववत्संतिये देवास्तद्देवेभ्यो नमोनमः ॥ याभ्येवसंति-
ये देवास्तद्देवेभ्यो नमोनमः ॥ प्रतिच्यां वसंतिये
देवास्तद्देवेभ्यो नमोनमः ॥ सौम्यां वसंति ये दे-
वास्तद्देवेभ्यो नमोनमः ॥ ऊर्ध्वेवसंतिये देवास्तद्दे-
वेभ्यो नमोनमः ॥ अधोवसंति ये देवास्तद्देवेभ्यो

नमोनमः ॥ मध्येवसांति येदेवा स्तद्देवेभ्यो नमोन-
मः ॥ इति दिग्देवताभ्यो नमस्कारान्कृत्वा ॥
कर्णौधृत्वा सर्वेभ्यो ऋषिभ्यो नमोनमः ॥
सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्योनमः श्रिगुरुभ्योनमोनमः पि-
तृभ्योनमः ॥ मातृभ्योनमः ॥ समस्तपूर्वजेभ्यो नमो-
नमः ॥ अयंगोत्र वर्द्धनः ॥ इति ॥ केशवायनमः ॥
नारायणायनमः ॥ माधवायनमः ॥ इति त्रिराचमनं
कुर्यात् ॥ ततो यस्य स्मृत्याच नामोक्त्या तपोऽह-
क्रियादिषुन्यूनं संपूर्णतां यातिसद्योवन्देतमच्युतं ॥
विष्णवेनमः ॥ विष्णवेनमः विष्णवेनमः ॥ इति ना-
मस्मरणं कुर्यात् ॥ इति प्रातः सन्ध्या ॥

॥ अथ मध्यान्ह सन्ध्या ॥

गंगादितीर्थे स्नात्वा धौतवासोयुगंयथा योग्यंधार-
यीत्वा आसने उपाविश्य तिलकंकृत्वा पूर्ववत् आ-
चमनं विधाद्य संकल्पंकुर्यात् ॥ ममसमस्त दुरीतानि-
वृत्त्यर्थे मध्यान्ह संध्योपासनमहंकरिष्ये ॥ इतिसंक-
ल्पः ॥ ततः तूष्णीं सजलेन हस्तेन मार्जनं कुर्या-
त् ॥ ततः पूर्ववत् प्राणायामंकृत्वा गायत्रीमंत्रेण ए-
कोऽर्घः ॥ ततो यथाशक्तिगायत्रींजापित्वापूर्ववत् जप-
निवेदनंकुर्यात् ॥ मयायथाशक्ति गायत्रीजपकृतेन श्री-
मध्यान्हसध्यांगभूतेन श्रीगोपीजन बल्लभः प्रीयतांन-
मम ॥ अन्यत्सर्वं पूर्ववत् ॥ इति मध्यान्हसंध्या सं-
पूर्णा ॥

अथ सायंसन्ध्या ॥ आचमनादिसर्वपूर्ववत् ॥ संक-
ल्पस्त्वेवं ममसमस्तदुरीत निवृत्त्यर्थेसायंसंध्योपासन-

महंकरिष्ये ॥ इति संकल्पः ॥ मार्जनादिसर्वपूर्ववत्
॥ आचमनमंत्रस्त्वन्यः अग्नौ वेदमयेनित्येकामक्रोधा-
दिनाशकेतुहोमिदिनजपापंसत्येज्योतिषिनिश्चितम् ॥
ततो गायत्रीमंत्रेण अर्घ्यत्रयंदद्यात् ततो यथाशक्ति
गायत्रीजपः ॥ ततो जपनिवेदनं ॥ विष्णुस्मरणं च कु-
र्यात् ॥ इतिसायंसन्ध्या संपूर्णा छ छ
॥ अथ संक्षिप्ततर्पणं ॥ आगच्छंतु ब्रह्मादयो देवा
गृह्णंते तां जलांजलिम् ॥ आब्रह्मस्तं पर्यंतं देवार्षि-
पितृ मानवाः ॥ तृप्यंतु पितरः सर्वे मातृ माताम-
हादयः ॥ अतीतकुलकोटीनां सप्तद्वीप निवासिनां ॥
आब्रह्मभुवना लोकादिदमस्तु तिलोदकं ॥ इ-
त्येकांजलिदेवतोर्येन देवान्संतर्प्य ॥ ततो आगच्छंतु
सनकादयो मनुष्याः गृह्णंते तां जलांजलिम् ॥ कंठ्यंकृ-

त्वा ॥ द्वौअंजलीं पूर्वोक्त मंत्रावृत्या दद्यात् ॥
एवं मनुष्य तर्पणं कृत्वा ॥ अपसव्यं ॥ आगच्छन्तु
कव्यवाडवानलः पितरः गृह्णन्तेतां जलांजलयः ॥
तिलमिश्रितजलेन पितृ तीर्थेन पूर्वोक्त मंत्रावृत्या
अंजलीत्रयं दद्यात् ॥ एवंपित्र तर्पणं कृत्वा
पुनः सव्यं कृत्वा त्रिराचमनं ॥ नारायणस्तृप्यतां
॥ इति अंजलिं दत्त्वाऽपसव्यं ॥ येकेचात्मस्तु-
लेजाता अपुत्रा गोविणो मृताः ॥
ते गृह्णन्तु मयादत्तं वस्त्रं निष्पीडनोदकं ॥ इति
तीरे जलेना वस्त्रं पीडयेत् ॥ ततो सव्यंकृत्वा ऽऽ-
चमनं कुर्यात् अनेन देवार्थं पित्र तर्पणारुन्धेन
कर्मणा श्री जनार्दन वासुदेवः प्रीयतां विश्वेनमः
विश्वेनमः विश्वेनमः ॥ इति संक्षिप्त तर्पणं ॥

અથયજ્ઞોપવીત ધારણમંત્રઃ ॥ ઉપવીતનંવંસૂત્રંતિગુણંચ-
 પવિત્રકં ॥ સર્વસત્કર્મસિધ્ધ્યર્થમુપવીતમહંદધે ॥ ૧ ॥
 ઇતિ ॥ અથવિસર્જનમંત્રઃ ॥ એતાવદ્દિનપર્યંતંવૈશ્ય-
 ત્વંધારિતંમયા ॥ જીર્ણત્વા-ત્વત્પરિત્યાગોગચ્છસૂત્રા-
 યથાસુખં ॥ ૨ ॥ અથ ॥ સંધ્યાફલં યાજ્ઞવલ્કયઃ ॥
 યાવંતોઽસ્યાં પૃથિવ્યાંહિ વિકર્મ્મસ્થા તુ વૈ દ્વિજાઃ ॥ તે-
 પાં વૈ પાવનાર્થાય સંધ્યા સૃષ્ટા સ્વયંભુવા ॥ ૧ ॥ નિ-
 શાયાં વા દિવા વાપિ યદ્જ્ઞાનકૃતં ભવેત્ ॥ ત્રિકાલસં-
 ધ્યા કરણાત્ તત્સર્વં હિ પ્રણશ્યતિ ॥ ૨ ॥

અર્થ—જેટલા પૃથ્વીમાં બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિ અને
 વૈશી છે તેઓને પાવન કરવા બ્રહ્માએ સં-
 ધ્યા કરી છે ૧ તથા અજ્ઞાનેકરી રાત્રિ તથા દિ-

વશમાં કરેલું જે પાપ તે ત્રિકાલસંધ્યાકરવાથી
નાશ પામેછે ૨

સંધ્યા અકરણે દોષઃ ॥ મરિચિઃ ॥

સંધ્યાયેન નવિજ્ઞાતા સંધ્યાયેનાનુપાસિતા ॥ જીવમાનો
ભવેચ્છદ્રો મૃતઃશ્વાચાભિજાયતે ॥ ૧ ॥

અર્થ — જેણે સંધ્યા જાણી નથી અને તેની
ઉપાસના કરી નથી તે તે જીવતાછતાં શૂદ્રખ-
શેખર છે અને મૃત્યુપામ્યાપછી તે શ્વાનયોનીમાં
જન્મેછે ૧ છ. છ. છ.

॥ તિલકનો વિધિ ॥

સ્થાન.

મંત્ર

ધ્યાન

૧ લલાટે.

કેશવાયનમઃ

કેશવંધ્યાયામિ

- २ उदरे. नारायणाचनमः नाराचणंध्यायामि
 ३ पक्षस्थले माधवाचनमः ॥ माधवंध्यायामि
 ४ कंठे गोविंदाचनमः ॥ गोविंदंध्यायामि
 ५ जमणिकुखे विश्वेनवः ॥ विश्वंध्यायामि
 ६ जमणेशाहुचे मधुसूदनाचनमः ॥ मधुसूदनंध्यायामि
 ७ जमणेकानलीमूले त्रिविक्रमाचनमः त्रिविक्रमंध्यायामि
 ८ डाभिकुखे वामनाचनमः ॥ वामनंध्यायामि
 ९ डाभिवाहुचे श्रीधराचनमः ॥ श्रीधरंध्यायामि
 १० डाभेकाननीमूले ऋषिकेशाचनमः ऋषिकेशंध्यायामि
 ११ पृष्ठे पद्मनाभाचनमः ॥ पद्मनाभंध्यायामि
 १२ बोचिये दामोदराचनमः ॥ दामोदरंध्यायामि
 १३ मूर्ध्नि वासुदेवाचनमः ॥ वासुदेवंध्यायामि

એ મંત્ર ભણી શેષ રહેવું પ્રસાદિ ચંદન
મુસ્તક ઉપર ચઢાવવું.

॥ इति तिलहविधिः समाप्तः ॥

મુદ્રાધારણ વિધિ 'ઉપદેશસુધા' વિગરે અંથો માં છે.

૨ આચમનમ્ — કેશવાદિત્રણ નામ ભણી
ગોકર્ણાકૃતિ હસ્તે કરી માસા માત્ર
જલપાન ત્રણ વાર કરવું.

૩ શિલાવંધનમ્ — હરયેનમઃ અથવા ગાય-
ત્રીમંત્ર ભણીને ચોટી બાંધવી.

૪ નાગસ્મરણમ્ — પછી કેશવાદિ નામ
સ્મરણ કરવું.

૫ અપવિત્ર ઇતિ માર્જનમંત્રઃ — અપવિ-

ત્ર: પવિત્રો વા એ મંત્ર ભણી પો-
તાના શરીરને માર્જન એટલે
છાંટવું.

૬ નિકલ્પ: — એટલે સંવત્સર માસ, પક્ષ,
તિથિ, વાર નક્ષત્ર યોગ કર્ણાદિ
ઉચ્ચાર પૂર્વક પ્રાતઃસંધ્યા સંકલ્પ
કરવો.

૭ આસનમંત્ર: — એટલે આસનનો મંત્ર
ભણી આસનને જલે કરી પ્રોક્ષણ
કરવું એટલે છાંટવું.

૮ માર્જનમંત્ર: — એટલે મારજનનો મંત્ર
ભણી પ્રથમની પેઠે પોતાના શ-

સારન છાટવુ

૧ અંગુષ્ઠાગ્રેત્વિતિ ન્યાસઃ — એટલે ક-
ર તથા અંગુલિયોને વિશે ન્યાસ એ-
ટલે ગોવિંદ નામોનું સ્થાપન કરવું.

૧૦ ષડંગન્યાસઃ — એટલે છ અંગોને વિ-
ષે ન્યાસ કરવા.

૧૧ ગાયત્રી ધ્યાનમ્ — એટલે ગાયત્રી જે
બ્રહ્મ વિદ્યારૂપા શ્રી પ્રભુની જ્ઞાન શ-
ક્તિ તેનું ધ્યાન કરવું.

૧૨ પ્રાણાયામઃ — એટલે કનિષ્ઠિકા તથા અ-
નામિકા એ બે અંગુલિયોથી ડાહી
નાસિકાને રૂંધન કરી જમણી ના-

સિકાયેકરી વાયુ ગ્રહણ કરવો પછી
 અંગુષ્ઠે કરી જમણી નાસિકાને પણ
 રૂંધન કરી વાયુ રૂંધવો એ પ્રકારે
 વાયુ રૂંધન કરીને પછી કનિષ્ઠિકા
 તથા અનામિકા એ એ અંગુલીયોને
 છોડી ડાબી નાસિકાથી વાયુ છોડવો
 ગ્રહણ તથા રૂંધન તથા છોડતી વ-
 ખતે ગાયત્રીમંત્ર ત્રણવાર ભણવો.
 એ રીતે સાત પ્રાણાયામ કરવા.

૧૩ અંબુપ્રાશનમ્—એટલે આચમન કરવું.

૧૪ માર્જ્જનં—એટલે પ્રથમની પેઠે મંત્ર
 ભણી માર્જ્જન કરવું.

૧૫ સૂર્યાય અર્ઘ્યપ્રદાનમ્—એટલે શ્રી પુ-
રુષોત્તમસ્વરૂપી શ્રી સૂર્યનારાયણને
અર્ઘ્ય એટલે ગંધપુષ્પ અક્ષત યુક્ત
ત્રણ અંજલી જળની ગાયત્રી મંત્ર
ભણીને આપવી.

૧૬ પ્રદક્ષિણા—એટલે શ્રીસૂર્યનારાયણને ઉભા
થઈને પ્રદક્ષિણા કરવી.

૧૭ નમસ્કારઃ—પછી નમસ્કાર કરવા.

૧૮ સૂર્યોપસ્થાનં—એટલે શ્રીસૂર્યના સામે દ્રષ્ટિ-
રાખી સ્તુતિ કરવી.

૧૯ ગાયત્રીચાસઃ—એટલે ગાયત્રી મંત્રના

ન્યાસ કરવા.

૨૦ ષડંગન્યાસઃ—એટલે પૂર્વની પેઠે છ
અંગોને વિષે ન્યાસ કરવા.

૨૧ જપ નંકલ્પઃ—એટલે ગાયત્રી જપના આ-
રંભે સંકલ્પ કરવો.

૨૨ જપાર્પણન્—પછી કરેલો જપ સૂર્યસ્વરૂ-
પી શ્રીકૃષ્ણને અર્પણ કરવો.

૨૩ નમસ્કારઃ — એટલે દિશાઓના દેવતા
ઓને નમસ્કાર કરવા.

૨૪ તતો ગુર્વાદિભ્યો નમઃકારાઃ — એ-
ટલે પોતાના માતા, પીતા, વૃદ્ધ,

ગુરૂ વિગેરે પૂજ્ય વર્ગોને નમસ્કાર
કરવા.

૨૫ તતોઆચરનમંત્રઃ— એટલે પ્રથમની
પેઠે કેશવાદિ નામ મંત્રોથી આ-
ચરન કરવાં.

૨૬ યસ્યસ્મૃત્યેતિ વિશ્વસ્મૃત્ત્વમ્ —
પછી કર્મ સંપૂર્તિનાસાડુ યસ્યસ્મૃત્યે-
તિમંત્ર ભણવો પછી કાચેન વાચા
એ શ્લોક ભણી કરેલું કર્મ શ્રી
કૃષ્ણને અર્પણ કરવું.

૨૭ શ્રીવિષ્ણુવેનમઃ — પછી ત્રણવાર વિ-
ષ્ણુવેનમઃ વિષ્ણુવેનમઃ વિષ્ણુવેનમઃ

એ રીતે સ્મરણ કરવું.

ઈતિ વૈશ્ય સંધ્યાની અનુક્રમણિકા સંપૂર્ણા

૨૮ ઉપવીત ધારણ મંત્ર:—

સંધ્યાની છેવટે લખ્યો છે.

૨૯ ઉપવીત વિસર્જન મંત્ર:—

તથા વિસર્જનનો મંત્ર પણ

છેવટે લખ્યો છે.

ઉપવીત-

ધારણનો

મુખ્યકા-

લ ૧૨ વ-

ર્ષગૌણિકા

લ ૨૪ વ-

ર્ષ સુધી

૩૦ વૈશ્ય ધર્મા:—નમ્રતાશખવી ચતુરાઈ દુ-

ર્દશીપણું એટલે લાંબી નજર પો-

ચાડવાપણું અને સહનશીલપણું

રાખવું અને વેદધર્મ ઉપર પ્રીતિ
રાખવી

૩? વૈશ્યવૃત્તયઃ --- ગાયોની રક્ષા તથા ખેતી
તથા વ્યાપાર તથા વ્યાજ એ જી-
વિકાનાં સાધનો. છે.

શ્રી
શ્લોક

(વસંત તિલકા વૃત્તમ્)

શ્રીરુક્મિણીહૃદયકંજદિવાકરેઽસ્મિન્ શ્રી વિઠ્ઠ-
લે સુકરુણે પુરુષભક્તિભાજઃ ॥ શ્રીમદ્ગુરોશ્વરણ-
સેવનતત્પરોઽસૌ નાનારુચદાસશ્વપુન્થ પુરે પ્રસિદ્ધઃ

॥ ૧ ॥ તસ્યાત્મજેન હરિદાસસમાવ્હચેન
સ્વાનાં સ્વકર્મપરિસૂચનસિદ્ધિદેતોઃ ॥ ચદ્વર્ણધર્મ-
પરિશોધનતઃ પ્રલબ્ધં તત્સાંન્ય કર્મ સુવિકાશિ-
તમંકનેન ॥ ૨ ॥

ભાવાર્થ—શ્રીકૃષ્ણલીલાદ્વયકમલના વિ-
ષે સૂર્યરૂપ એવા અને અતિ દયાળુ એવા શ્રી-
વિકલનાથજી વિષે અત્યંત સ્નેહયુક્ત એવા શ્રી-
મદ્ગોસ્વામી શ્રીકલ્યાણુરાયજી મહારાજ સ્વ ગુરુ-
ની ચરણ સેવામાં તત્પર એવા નાના ભાઈ આ-
પુણ્ય નગરવિષે પ્રસિદ્ધ છે ૧ તેમના પુત્ર
જે હરીદાસ નામે એએએ પોતાના સ્વજાતી-
જનોને સ્વકર્મનું જે પરીસૂચન તેની સિદ્ધિને અ-
ર્થ જેવર્ણધર્મના પરીશોધન કરવાથી પ્રાપ્ત થયે-

હું જે સંધ્યાશ્પ કર્મ તેને છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે.
તથા.

॥ શ્લોકૌ. ॥

(નગસ્વરુપિણી વૃત્તમ્)

इदंतु पुस्तकं किलैक धर्मतत्त्वगामिनां प्रयुक्त-
र्मकारिणां समस्तवैश्यवादिनां ॥ १ ॥

स्वकीयकर्मसूचनैकसाधनं ह्यनुत्तमं प्रकाशितं प्र-
यत्नतः प्रसिद्धपुण्यपत्तने ॥ २ ॥

ભાવાર્થ—આ પુસ્તક, જે એક ધર્મતત્ત્વને જા-
ણનારા, અને પોતાની જાતિને જે યુક્ત એવા જે
કર્મે તેઓનું આચરણ કરનારા, અને સ્વજાતિ-
નો છે મમત્વ જેઓને એવા જે વૈશ્યજનો તે-

૧૭
ઓને પોતાના કર્મને સૂચન કરવા અતિ ઉત્તમ-
સાધન રૂપ પ્રયત્ન કરી પુના નગર વિશે, યકા-
શિત કર્યું છે.

શ્લોક

(શાલિનીવૃત્તમ્)

મો મો સુજ્ઞા વૈશ્યવર્ચા મમૈતત્ પુસ્તં સર્વેઃ સં-
ગૃહીત્વાતદુક્તં ॥ નિત્યં શક્ત્યા સાધયિત્વા ત્રિકા-
લં સાર્થં કુર્વતુ પ્રયત્નં મમેદમ્

ભાવાર્થ—હે હે સુજ્ઞ વૈશ્યજનો! આ પુસ્ત-
ક સર્વે વૈશ્યજનોએ પ્રત્યેક પ્રત્ય ગ્રહણ કરી તે-
માં લખેલું જે વૈશ્ય કર્મ તેને યથા શક્તિ ત્ર-
ણ કાળને વિશે આચરણ કરી મારા શ્રમ ત-
થા ઉપર લખેલા સ્વયં કર્મ હિતચ્છુ ગૃહસ્થના

मनोरथं पुष्टं करवा ज्येष्ठ सूयना ॥ ॥
६८: (पंडयोपनामक धैर्यराभात्मज गोवर्द्धनशर्मणः)

श्लोकौ.

इदं श्री वैद्य संध्यायाः पुस्तकं पुण्यपत्तने ॥
शोधितं सुप्रयत्नेन गोवर्द्धनद्विजन्मना ॥ १ ॥ मार्ग
शीर्षेसिते पक्षे सप्तम्यां गुरुवासरे भूतखं नागधात्र्यं-
क मिते शाकेऽभवत्त्वलम्. ॥ २ ॥

॥ शाके १८०५ ॥

॥ संवत् १९४० ॥ मार्गशीर्ष शुक्ल ७ गुरुवारे.

॥ इति वैद्यसंध्यासमाप्ता ॥

शोधनकर्त्ताना ज्यश्रीकृष्ण. प्रसिद्धकर्त्ता
नानाभाषा तथा सुत हरीदासना ज्यश्रीकृष्ण.
पा. अभीयंद पीताम्बरदासना ज्यश्रीकृष्ण.

આ પુસ્તક નીચેના ઠેકાણેથી મફત મળશે.

વિસનગર— પા. અમીચંદ પીતાંબરદાસ. ભગવતીની દુકાને.

ઠે. પારેખપોળને નાકે

વિસનગર— ગોવર્ધનદાસ ધીરજરામજી શાસ્ત્રી, સંશોધન કરનાર.

ઠે. દીપરામાં.

ગાહેર ખખર.

શ્રી વિસનગર પબ્લીકર પ્રીટીંગ પ્રેસ

આ પ્રેસમાં પુસ્તક, અખીલ, રીપોર્ટ, માત્રપત્ર, પાસ, બીજાનુક, કોરકનાં દરેક પ્રકારનાં ફોર્મ, કંકુત્રી, પત્રક, લેખન, ગાહેરખખર, વીજેરે દરેક પ્રકારનું કામ શાહીથી રંગથી તથા સોનેરી અક્ષરથી મુદ્રાતી સંસ્કૃત તથા અંગ્રેજીમાં સ્વચ્છતાથી છાપી આપવામાં આવશે. સંપૂર્ણ ખુલાસાનાર સમાચાર પ્રેસના મેનેજરને મળતાથી અથવા પત્ર લખવાથી મળશે. મુકામ. વિસનગર.

સી. મનેજર — શ્રી વિસનગર પબ્લીકર પ્રેસ.

